

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA PREDSEDNIKE ŠMK O IZVEDBI POKLICNE MATURE 2011

Erika Semen

Sektor za raziskave in razvoj, Državni izpitni center

VSEBINA

Uvod	2
Analiza vprašalnika za predsednike ŠMK	2
1. Šifra šole	2
2. Stališča predsednikov ŠMK PM do poklicne mature	2
3. Posveti s predsedniki in tajniki ŠMK PM	7
4. Priprava in izvedba poklicne mature	8
5. Usposabljanja, moderacija in ocenjevanje poklicne mature	13
6. Ocena posredovanih informacij	15
7. Ocena sodelovanja	16
8. Ocena ustreznosti maturitetnih aktov	17
9. Prilagojeno izvajanje poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami	18
10. Predlogi za spremembe pri poklicni maturi v prihodnje	20
Sklep	20
Priloga 1: Anketni vprašalnik za predsednike šolskih maturitetnih komisij za poklicno matura (ŠMK PM)	23

UVOD

Spremljava izvedbe poklicne mature je bila opravljena z anketnim vprašalnikom za predsednike ŠMK PM tistih izobraževalnih ustanov, ki so izvajale poklicno maturo 2011 v spomladanskem, jesenskem ali zimskem izpitnem roku. Vprašalnik je bil namenjen ugotavljanju stališč predsednikov ŠMK PM do poklicne mature, odkrivanju težav in nejasnosti za njeno pripravo in izvedbo in pridobivanju predlogov za njeno izboljšavo. Vprašalnik smo v marcu 2012 objavili na spletni strani Rica, izpolnjevanje pa je potekalo elektronsko.

Analiza vprašalnika za ravnatelje je prikazana po vrstnem redu vprašanj iz vprašalnika. Številka poglavja označuje sklop iz vprašalnika, analize so prikazane v tabelarni ali grafični obliki, v prilogi je v celoti objavljen tudi vprašalnik.

ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA PREDSEDNIKE ŠMK

1. Šifra šole

Vprašalnik za ravnatelje je izpolnjevalo 140 od 162 organizacij (86,4 %), ki so izvajale poklicno maturo 2011 v spomladanskem, jesenskem ali zimskem izpitnem roku (leta 2010: 87,6 %). Število in delež predsednikov ŠMK, ki so izpolnjevali anketo, sta po izobraževalnih programih prikazana v **preglednici 1**.

Preglednica 1: Organizacije z izpolnjeno anketo po izobraževalnem programu

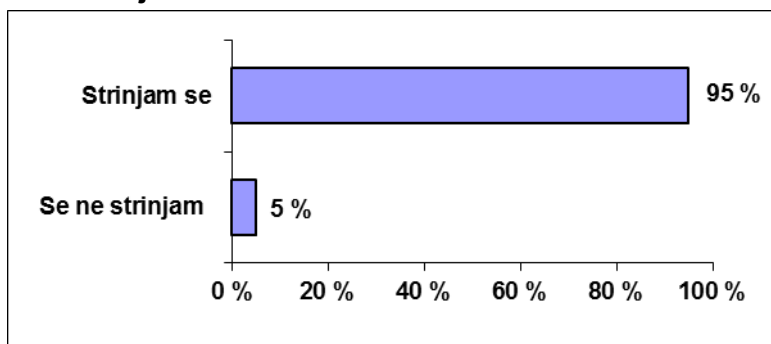
	SSI	PTI	PT	SKUPAJ
Število šol (poklicna matura 2011)	151	129	37	317
Število šol (anketa 2011)	130	111	33	274
Delež šol (anketa 2011)	86,1 %	86,0 %	89,2 %	86,4 %

Vključenost organizacij v anketo glede na izobraževalne programe je primerljiva: 86,1 % jih je bilo s programom srednjega strokovnega izobraževanja (program SSI), 86,0 % s programom poklicno-tehniškega izobraževanja (program PTI) in 89,2 % s poklicnim tečajem (program PT).

2. Stališča predsednikov ŠMK PM do poklicne mature

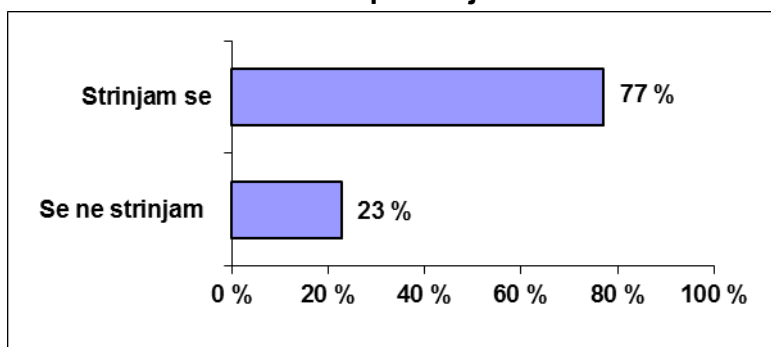
Stališča predsednikov ŠMK se kažejo v odgovorih na trditve o poklicni maturi, ki so jih predsedniki ŠMK ocenjevali z izjavama: *Strinjam se.* / *Se ne strinjam.*

2.1 Poklicna matura pripomore k boljšemu znanju dijakov in odraslih ob koncu šolanja.

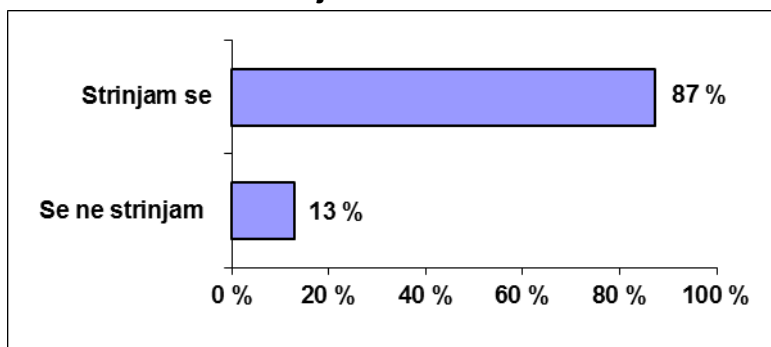
Število odgovorov: 140

2.2 Poklicna matura pripomore k strokovni usposobljenosti dijakov in odraslih za delo na nekem določenem področju.

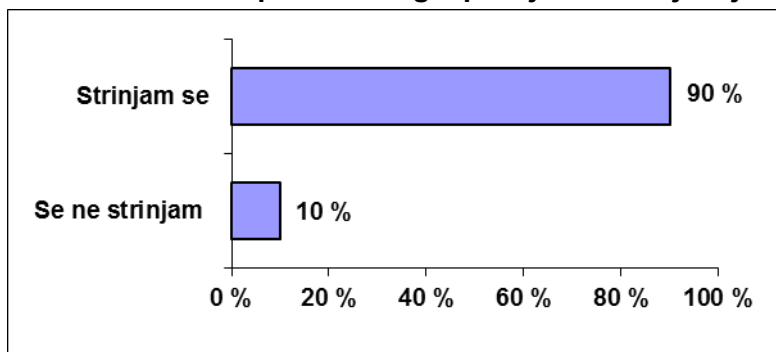
Število odgovorov: 140

2.3 Poklicna matura pripomore k strokovni usposobljenosti dijakov in odraslih za visokošolski študij.

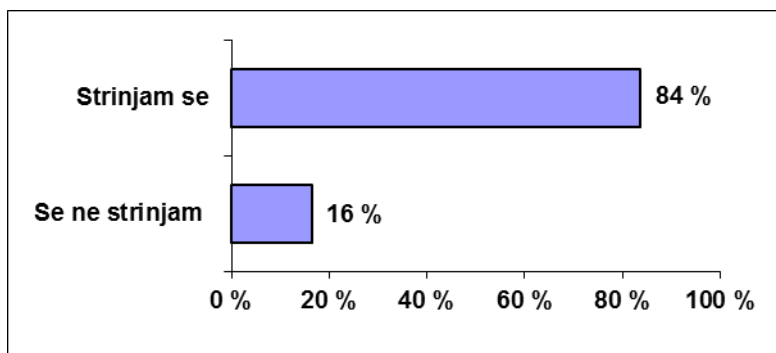
Število odgovorov: 140

2.4 Predmetni izpitni katalogi vplivajo na izboljšanje kakovosti poučevanja.

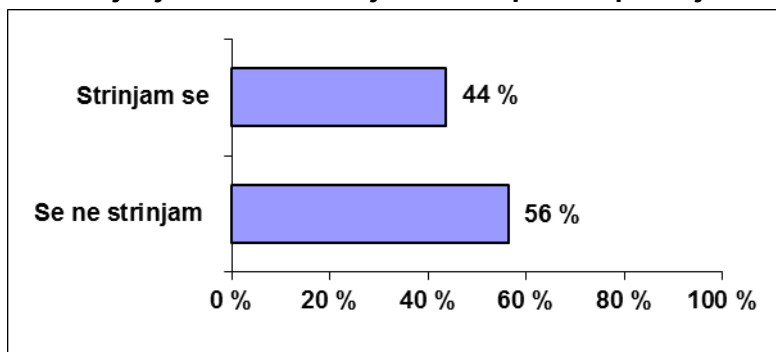
Število odgovorov: 140

2.5 Med učitelji, ki izvajajo priprave na poklicno matura, se je okrepilo sodelovanje in timsko delo.

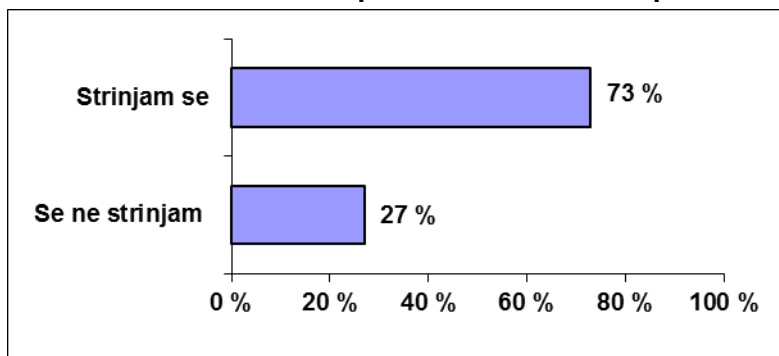
Število odgovorov: 140

2.6 Življenje in delo srednje šole se preveč podrejata ciljem poklicne mature.

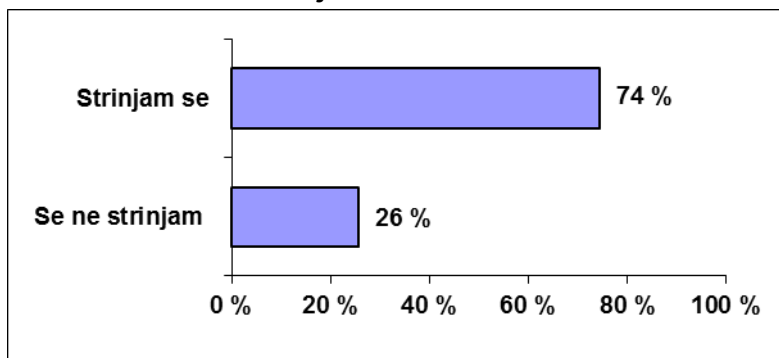
Število odgovorov: 140

2.7 Poklicna matura ima pozitivne učinke na splošno razgledanost dijakov in odraslih.

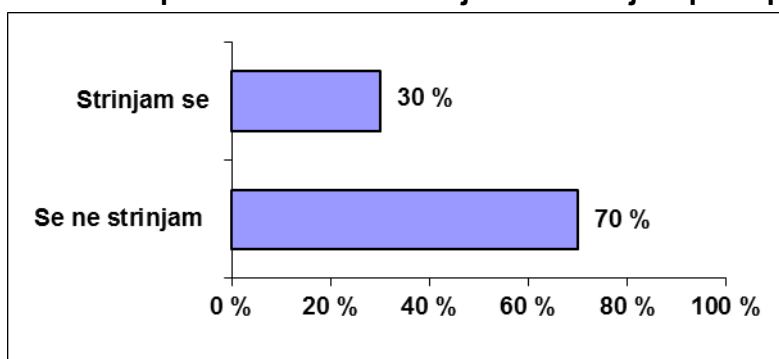
Število odgovorov: 140

2.8 Ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev ocenjevanja postaja zaključek šolskega leta vsako leto bolj miren.

Število odgovorov: 140

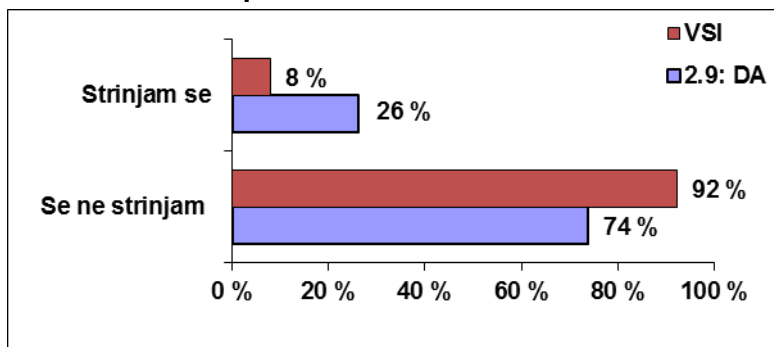
2.9 Zaradi poklicne mature so dijaki vznemirjeni po nepotrebem.

Število odgovorov: 140

O vzrokih za vznemirjenost dijakov zaradi poklicne mature se je spraševalo samo tiste predsednike ŠMK, ki so pri trditvi 2.9 izbrali »Strinjam se« (42 predsednikov ŠMK oziroma 30 %). Štirje vzroki (od 2.9.1 do 2.9.4) so bili predsednikom ŠMK ponujeni na izbiro, lahko pa so zapisali tudi druge. Analiza o vzrokih za vznemirjenost dijakov pri poklicni maturi je prikazana v grafih, ki prikazujejo delež odgovorov glede na vse anketirane (140) in glede na tiste, ki so pri vprašanju 2.9 izbrali »Strinjam se« (42).

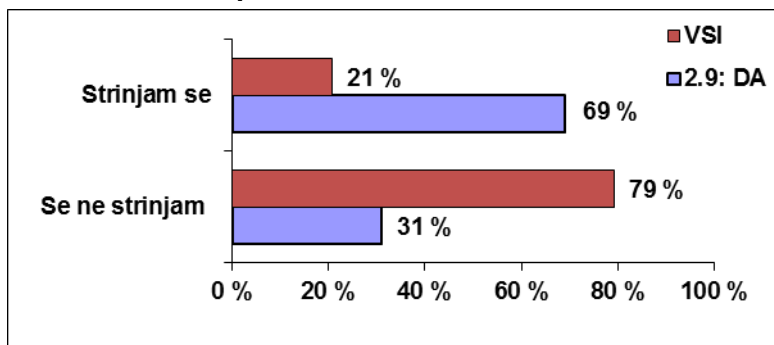
2.9.1 Zahtevna izpitna snov

Število odgovorov: 140 (VSI) oziroma 42 (2.9: DA)

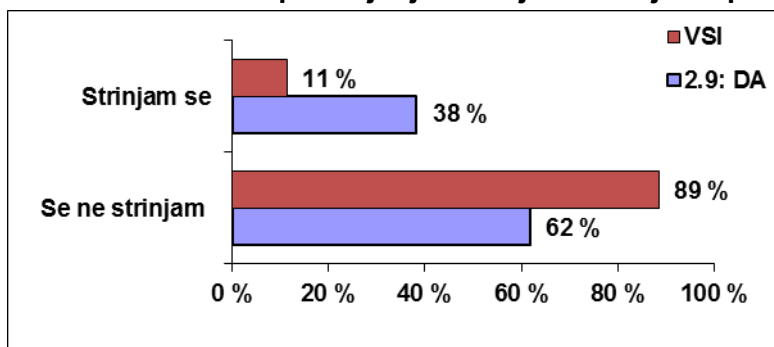
Zahtevnost izpitne snovi je najpogosteje pripisana splošnim izobraževalnim predmetom (matematiki in slovenščini).

2.9.2 Obsežna izpitna snov

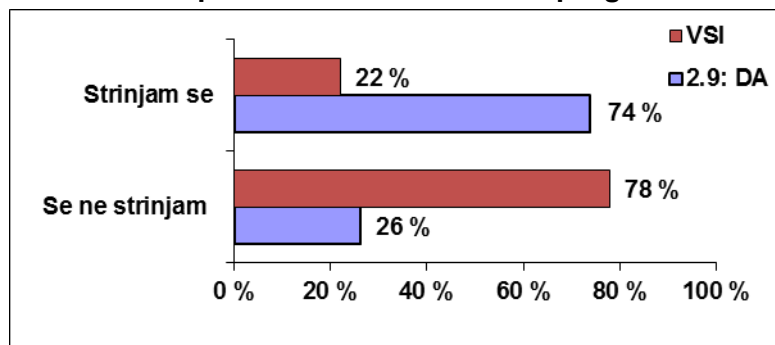
Število odgovorov: 140 (VSI) oziroma 42 (2.9: DA)

2.9.3 Prekomerno spodbujanje učiteljev za boljši uspeh dijakov

Število odgovorov: 140 (VSI) oziroma 42 (2.9: DA)

2.9.4 Zaradi vpisa na visoko strokovne programe

Število odgovorov: 140 (VSI) oziroma 42 (2.9: DA)

Povzetek

V splošnem imajo predsedniki ŠMK PM do poklicne mature pozitivno stališče. Večina jih meni, da poklicna matura pripomore k boljšemu znanju dijakov in odraslih ob koncu šolanja (2.1; 95 %) in njihovi strokovni usposobljenosti za visokošolski študij (2.3; 87 %). Okoli tri četrt jih je mnenja, da pripomore tudi k strokovni usposobljenosti za delo na nekem določenem področju (2.2; 77 %), s podobnim deležem pa ocenjujejo tudi pozitiven učinek poklicne mature na splošno razgledanost dijakov (2.7; 73 %). Z visokim deležem vrednotijo trditev, da predmetni izpitni katalogi vplivajo na izboljšanje kakovosti poučevanja (2.4; 90 %), da se je med učitelji, ki izvajajo priprave na poklicno maturo, okrepilo sodelovanje in timsko delo (2.5; 84 %) in da postaja zaključek šolskega leta ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev ocenjevanja vsako leto bolj miren (2.8; 74 %). Mnenja, da se življenje in delo srednje šole preveč podrejata ciljem poklicne mature (2.6), so deljena, približno pol na pol, o nepotrebni vznemirjenosti dijakov zaradi poklicne mature pa je prepričanih manj kakor tretjina vseh anketiranih (2.9; 30 %). Predsedniki ŠMK razloge za vznemirjenost najpogosteje pripisujejo vpisu na visoke strokovne programe (2.9.4; 22 %) in obsežni izpitni snovi (2.9.2; 21 %), manj pogosto pa čezmernemu spodbujanju učiteljev za boljši uspeh dijakov (2.9.3; 11 %) in zahtevnosti izpitne snovi (2.9.1; 8 %).

3. Posveti s predsedniki in tajniki ŠMK

Posvete o poklicni maturi vsako leto organizirata Državna komisija za poklicno maturo in Državni izpitni center. Vsebina posvetov se navezuje na novosti v predmetnih izpitnih katalogih in izobraževalnih programih, normativnih podlagah, koledarju in logistiki izvedbe aktualne poklicne mature.

3.1 Izvedba posvetov

Večina predsednikov ŠMK se zavzema za to, da bi posveti s predsedniki in tajniki ŠMK ostali takšni, kakor so sedaj (preglednica 3.1, 93,6 %), eden je za njihovo ukinitvev (0,7 %), osem pa jih predlaga spremembe (5,7 %), tj. več časa za obravnavanje aktualnih sprememb pri poklicni maturi, vprašanja, ideje in pobude učiteljev.

Preglednica 3.1: Kaj predlagate za posvete s predsedniki in tajniki ŠMK PM?

IZVEDBA POSVETOV	Število	Odstotek
Posveti naj se ukinejo.	1	0,7 %
Posveti naj ostanejo taki, kot so sedaj.	131	93,6 %
Posveti naj se spremenijo.	8	5,7 %
SKUPAJ	140	100 %

4. Priprava in izvedba poklicne mature

V sklopu vprašanj o pripravi in o izvedbi poklicne mature nas je zanimalo, s katerimi težavami se srečujejo organizacije pri izvajanju poklicne mature, želeli pa smo tudi izvedeti, kdo pripravlja izpitne pole za pisne izpite pri drugem predmetu poklicne mature.

Preglednica 4.1: Kakšne težave ste imeli pri izvedbi poklicne mature?

Težave pri izvedbi poklicne mature	Število	Odstotek
1. Koledar izvedbe poklicne mature	6	6,3 %
2. Dostava izpitnega gradiva za pisni izpit za prvi in za tretji predmet	0	0,0 %
3. Tehnična priprava izpitnega gradiva za pisni izpit iz drugega predmeta	7	7,4 %
4. Organizacija prostorov za izvedbo poklicne mature	5	5,3 %
5. Nadzorni učitelji pri pisnih izpiti	6	6,3 %
6. Organizacija pouka v času izvedbe poklicne mature	18	18,9 %
7. Izvedba poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami	5	5,3 %
8. Ocenjevanje maturitetnih izpitov	2	2,1 %

Razlogi za težave pri izvedbi poklicne mature in predlogi za njihovo odpravo so prikazani v nadaljevanju.

1. Koledar izvedbe poklicne mature

RAZLOGI	PREDLOGI
	Pisno popoldan
Jesenski rok je prekratek.	Podaljšanje jesenskega roka
Neusklajenost pouka in mature	Prilagoditev koledarja mature
Odpadanje ur zaradi nadzornih učiteljev in dela komisij	Postaviti roke izven pouka
Prekrivanje 2. izpitne enote z izbirnim predmetom pri splošni maturi	Možnost individualnega reševanja in omogočanja opravljanja izpita kandidatu
Vsi dijaki ob sobotah nimajo prevozov.	

3. Tehnična priprava izpitnega gradiva za pisni izpit iz drugega predmeta

RAZLOGI	PREDLOGI
Delo ni ovrednoteno in težje zagotavljanje tajnosti	Pripravljene pole bi morali na šole dobiti v zaprti ovojnici.
Preobremenjenost učiteljev	Učitelji naj dobijo plačilo vsaj za pripravo pol.
Stroški	Plačilo stroškov izvedbe
Tolmačenje gradiva v znakovni jezik predstavlja dodaten organizacijski zalogaj, ki finančno in strukturno ni vpet v izvajanje poklicne mature.	Predhodno posneto tolmačenje teksta s pomočjo tolmača in možnost predvajanja na računalniku med izvajanjem mature.
Učitelji strokovnih predmetov so v primerjavi z učitelji za 1. in 3. predmet v neprimerno težjem položaju, kar se tiče priprave gradiva.	Priprava gradiva za 2. predmet v posebni skupini učiteljev za skupno izvedbo drugega predmeta poklicne mature
Zaplet pri kopiranju izpitnih pol	Večja vloga strokovnih aktivov pri pripravi izpitne dokumentacije

4. Organizacija prostorov za izvedbo poklicne mature

RAZLOGI	PREDLOGI
Istočasno poteka splošna matura.	Uskladitev terminov
Premalo prostorov	Šolo moramo prazniti.
Premalo učilnic v jesenskem in zimskem roku	V popoldanskem času
Prostorska umestitev	V popoldanskem času
Včasih težko organizirati hkrati pouk in zadovoljiti mirne prostore za poklicno maturo	Z organizacijo interesnih dejavnosti v tem času delno rešujemo problem.

5. Nadzorni učitelji pri pisnih izpitih

RAZLOGI	PREDLOGI
Problem je, kadar potekata pouk in poklicna matura istočasno, ker ni dovolj nadzornih učiteljev.	Z organizacijo interesnih dejavnosti v tem času delno rešujemo problem.
Majhno število prijav	Zadostoval bi en nadzorni.
Njihovo delo ni ovrednoteno	Delo bi morali ovrednotiti.
Premalo učiteljev	Dežuren en učitelj
V času pouka (zimski rok PM) nastane problem, ker so učitelji pri pouku in ne morejo biti hkrati tudi nadzorni učitelji.	V primeru, ko izpit opravlja samo en kandidat, bi lahko zmanjšali število nadzornih učiteljev s 4 (2 na hodniku in 2 v učilnici) vsaj za enega.
Vrednotenje dela v času izven delovnega časa šole izvajamo različno, nekateri učitelji lahko koristijo ure (delovna sobota), nekateri delajo to znotraj delovne obveznosti do 40 ur.	Poenotena natančna navodila s strani RIC-a ali MIZKŠ-a

6. Organizacija pouka v času izvedbe poklicne mature

RAZLOGI	PREDLOGI
Dijaki in učitelji niso pripravljeni imeti pouka popoldan.	Možnost organizacije interesnih dejavnosti, če je dovolj učiteljev za nadzor in interesne dejavnosti
Je motena.	Organizirati izven pouka
Kombinacija pouka in poklicne mature	Pisni del naj se izvaja v strnjeni obliki
Majhno število delavcev, delajo na več zavodih.	V popoldanskem času
Majhno število učilnic	
Največji problem je zadovoljiti popolno tišino.	Z organizacijo interesnih dejavnosti v tem času delno rešujemo problem.
Neuskkljenost pouka in mature	Prilagoditev koledarja mature
Pouk je otežen, ker na šoli poteka tudi splošna matura.	
Praznjenje šole	
Predolg čas mature	Skrajšati čas mature
Premajhno število učilnic za izvedbo PM in SM	Uskladitev terminov
Premalo učiteljev v jesenskem in zimskem roku	V popoldanskem času
Prostorska stiska	
Redni pouk težko izvedemo	
Redni pouk, sobote	

7. Izvedba poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami

RAZLOGI	PREDLOGI
	V primeru enega kandidata pri PM predlagamo enega nadzornega učitelja (ne dveh).
Dijaki, ki imajo podaljšan čas, se pritožujejo, da ne morejo biti toliko časa skoncentrirani in da bi raje imeli manjše število nalog in isti čas pisanja kot ostali.	
Podaljšan čas ne pripomore k boljšemu rezultatu.	Podobne naloge, vendar prilagojene za zmožnosti dijaka
Preveč dijakov s posebnimi potrebami, preveč prilagoditev	
Tolmačenje gradiva v znakovni jezik predstavlja dodaten organizacijski zalogaj, ki finančno in strukturno ni vpet v izvajanje poklicne mature.	

8. Ocenjevanje maturitetnih izpitov

RAZLOGI	PREDLOGI
Premalo časa za popravljanje	
Prilagoditve ocenjevanja za dijake z avtistično motnjo	Sprejetje navodil oziroma prilagoditev za dijake z avtistično motnjo

4.2 Druge težave pri izvedbi poklicne mature (5)

- Bolniška odsotnost tajnika ŠMK, nadomestnega tajnika nimamo.
- Priprava pol, mogoče bi morali sprejeti sklep o višini nagrade učiteljem za pripravo izpitnih pol za 2. predmet.
- Rezultati spomladanskega izpitnega roka se skoraj prekrivajo z rokom za prijavo k jesenski maturi.
- Težave z vremenom (2-krat)

4.3 Drugi predlogi za izboljšanje poklicne mature (13)

- Dobro, ni potrebno na silo izboljševati.
- Nekateri naši udeleženci izobraževanja so želeli hkrati pristopiti k poklicni in splošni maturi in smo ugotovili, da se vsi trije splošni predmeti datumsko prekrivajo. Morda bi v bodoče organizirali drugače?
- Nesmiselnost zimskega roka. Kandidati se po morebitnem zaključku mature ne morejo nikamor vpisati do konca šolskega leta.
- Nivo zahtevnosti bi bil lahko višji.
- Poenostavitev vseh procedur
- Predlagam, da se na posvetih za poklicno maturo nameni nekaj časa za razpravo in za odprta vprašanja, kajti vedno se pojavi kakšno nerešeno vprašanje, ki ga šole različno rešujejo.
- Predlagamo korenite spremembe izvedbe poklicne mature. Vse aktivnosti in preizkusi naj bodo v domeni šole (podobno kot so bili zaključni izpiti). Nadalje predlagamo da ministrstvo ali CPI v šolsko izpitno komisijo in predmetno komisijo predlagajo zunanjega člana.
- Prva in tretja izpitna enota bi se morali ocenjevati eksterno.

- Rezultati 2. predmeta poklicne mature bi bili bolj realni, v kolikor bi izpitne pole pripravljali poenoteno za vsaki izpitni rok na ravni Državnega izpitnega centra in Centra za poklicno izobraževanje (zunanje preverjanje znanja), kot je določeno za 1. in 3 predmet.
- Rok med oddajo točk in rezultati je predolg. Tajniki so na šoli glede organizacije več kot ostali učitelji. Tajniki šolskih centrov so plačani manj kot tajniki na drugih šolah, a za enako delo.
- V jesenskem izpitnem roku poklicne mature se nam zdi popolnoma nepotrebno, da poteka pisni del v soboto, saj so na voljo ostali dnevi. Lahko se začnejo aktivnosti tudi dan prej, če ne gre drugače, saj smo od 16. avgusta že vsi v službi.
- Več usposabljanj za učitelje, ki sestavljajo izpitne pole za drugi predmet.
- Za drugi predmet (stroka) predlagamo, da se pripravijo izpitne pole, ki so vsebinsko poenotene za vse šole, ki izvajajo isti program (delo učiteljev stroke). Tako bi tudi za strokovni predmet bila urejena dokumentacija, podobno kot pri 1. in 3. izpitni enoti.

4.4 Priprava izpitnih pol za pisni izpit za drugi predmet poklicne mature

Večina organizacij pripravlja izpitne pole za pisni izpit za drugi predmet poklicne mature na šoli interno (116 od 140 organizacij oziroma 82,9 %), manj jih sestavlja izpitne pole v posebnih skupinah učiteljev, ki so jih določile šole za skupno izvedbo drugega predmeta poklicne mature istega izobraževalnega programa (24 od 140 oziroma 17,1 %). V skupinah pripravijo največ izpitnih pol s področja zdravstva, predšolske vzgoje, kemije in gastronomije.

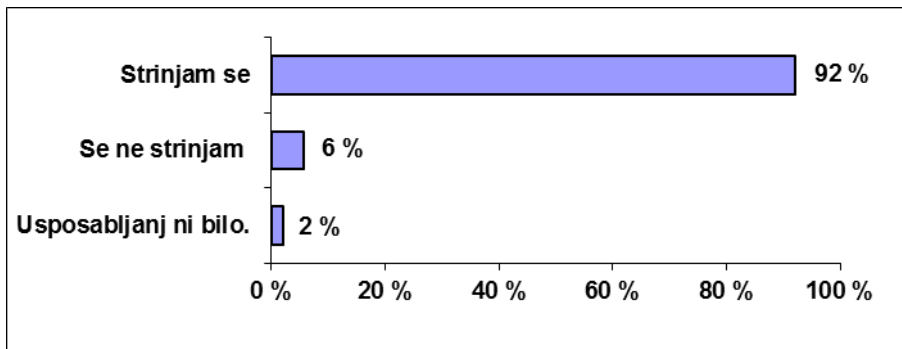
Preglednica 4.4: Kdo pripravlja izpitne pole za pisni izpit za drugi predmet poklicne mature?

	Število	Odstotek
Učitelji strokovnega aktiva posamezne šole (interno)	116	82,9 %
Posebne skupine učiteljev, ki so jih določile šole za skupno izvedbo drugega predmeta poklicne mature istega izobraževalnega programa (v skladu z 20. Členom Pravilnika o PM)	24	17,1 %
SKUPAJ	140	100 %

5. Usposabljanja, moderacija in ocenjevanje poklicne mature

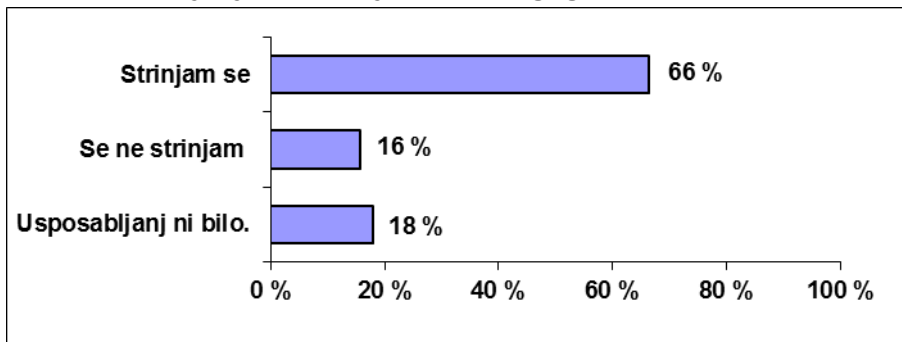
Mnenja predsednikov ŠMK o ustreznosti **usposabljanj** se kažejo v odgovorih na trditvi 5.1 in 5.2, ki so ju predsedniki ŠMK ocenjevali z izjavami: *Strinjam se.* / *Se ne strinjam.* / *Usposabljanj ni bilo.*

5.1 Usposabljanja za ocenjevalce prvega in tretjega predmeta poklicne mature so ustrezna.

Število odgovorov: 140

5.2 Usposabljanja za ocenjevalce drugega predmeta poklicne mature so ustrezna.

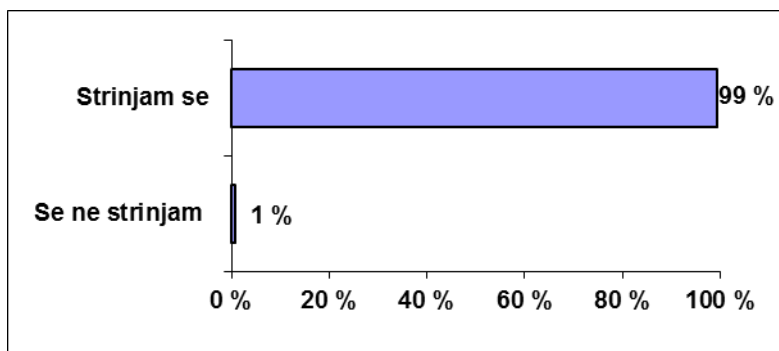

Število odgovorov: 140

Moderacija je dopolnjevanje navodil za ocenjevanje po pregledu rešenih pisnih izpitov. Moderacijo za prvi in za tretji predmet poklicne mature opravijo državne predmetne komisije za posamezni maturitetni predmet, za drugi predmet pa naj bi moderacija potekala v krogu strokovnega aktiva organizacije, ki izvaja poklicno maturo. Moderacijo navodil za ocenjevanje pri drugem predmetu poklicne mature je izvedlo 24 organizacij od 140 oziroma 17,1 %, od tega največ s področja elektrotehnike, mehatronike, računalništva, ekonomije in zdravstva.

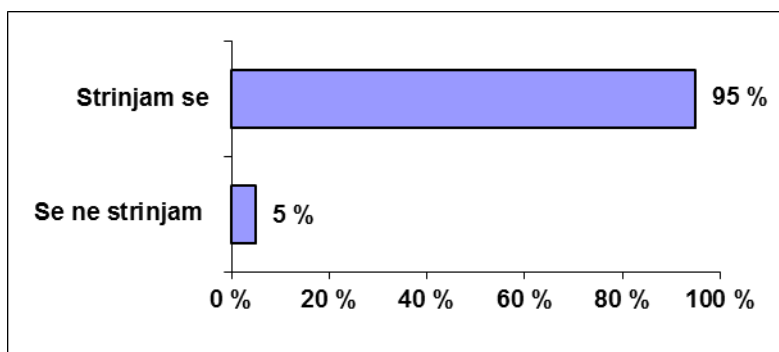
Predsedniki ŠMK so ustreznost navodil in meril za ocenjevanje ocenjevali pri trditvah od 5.4 do 5.8, kjer so lahko izbirali med *Strinjam se.* / *Se ne strinjam.*

5.4 Navodila za ocenjevanje pisnih izpitov pri prvem in pri tretjem predmetu poklicne mature so ustrezna.

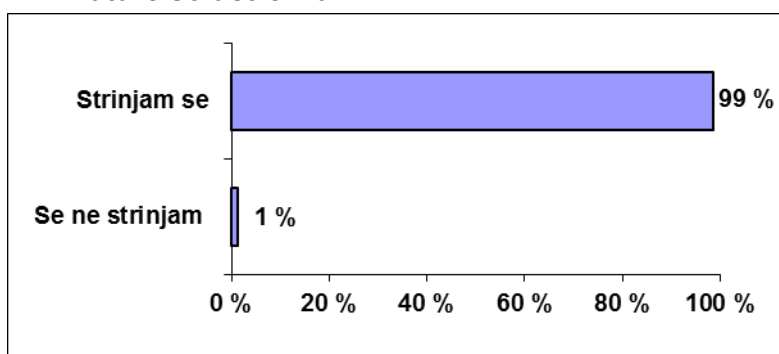
Število odgovorov: 140

5.5 Navodila za ocenjevanje pisnih izpitov pri drugem predmetu poklicne mature so ustrezna.

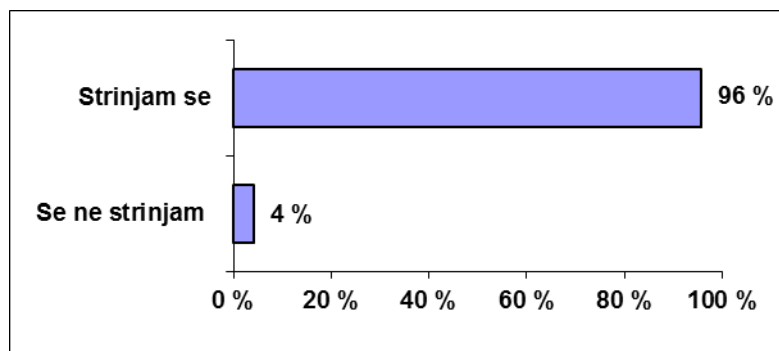
Število odgovorov: 140

5.6 Merila za ocenjevanje ustnih izpitov pri prvem in pri tretjem predmetu poklicne mature so ustrezna.

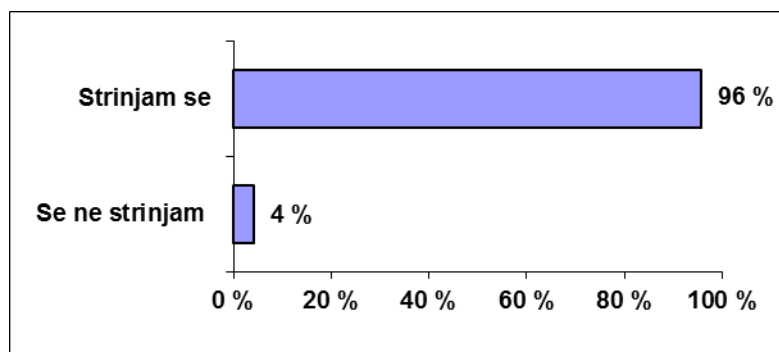
Število odgovorov: 140

5.7 Merila za ocenjevanje ustnih izpitov pri drugem predmetu poklicne mature so ustrezna.

Število odgovorov: 140

5.8 Merila za ocenjevanje četrtega predmeta poklicne mature, zapisana v PIK PM, so ustrezna.

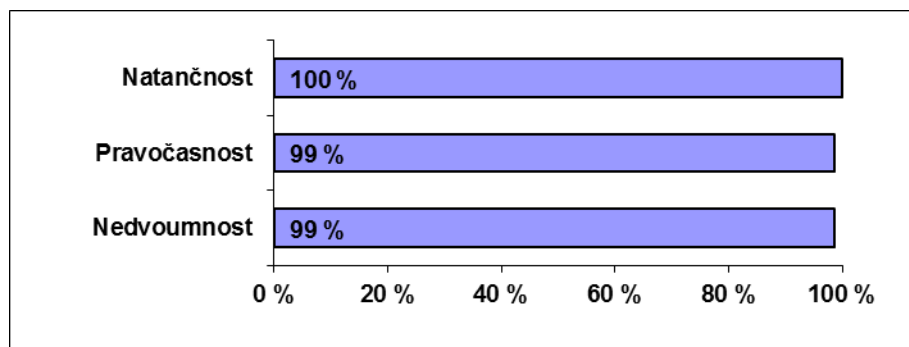

Število odgovorov: 140

6. Ocena posredovanih informacij

Posredovanje informacij za izvedbo poklicne mature (natančnost, pravočasnost, nedvoumnost), ki jih Ric posreduje šolam, so predsedniki ŠMK ocenjevali z Da oziroma Ne. Preglednica 6 prikazuje delež njihovih pozitivnih odgovorov (Da).

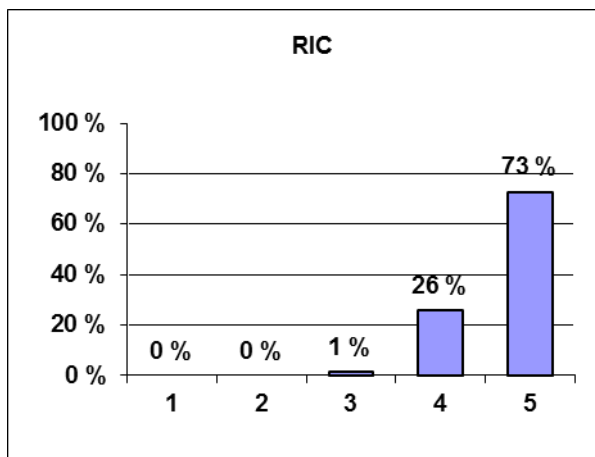
Preglednica 6: Ocena posredovanih informacij

7. Ocena sodelovanja

7.1 Sodelovanje z Ricem – ocena

Sodelovanje z Ricem so predsedniki ŠMK ocenjevali z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Povprečna ocena za sodelovanje je 4,71 (leta 2010: 4,76), porazdelitev ocen pa prikazuje spodnji graf.

7.2 Sodelovanje z Ricem – komentarji (30)

Sodelovanje z Ricem je komentiralo 30 predsednikov ŠMK PM in večina komentarjev je pozitivnih.

7.3 Sodelovanje predstavnikov delodajalcev v šolskih izpitnih komisijah (ŠIK) za 4. predmet poklicne mature

Predsednike ŠMK smo spraševali, ali so predstavniki delodajalcev sodelovali v šolskih izpitnih komisijah (ŠIK) za 4. predmet poklicne mature. Od 140 jih je 66 odgovorilo, da so delodajalci sodelovali v ŠIK (47 %), 74 pa jih je odgovorilo, da sodelovanja s strani delodajalcev ni bilo (53 %).

7.4 Komentarji predsednikov ŠMK na sodelovanje predstavnikov delodajalcev v šolskih izpitnih komisijah (ŠIK) za 4. predmet poklicne mature

Predsedniki ŠMK PM pogosto opažajo, da je sodelovanje s predstavniki delodajalcev korektno in daje delodajalcem možnost vpogleda v vsebine, ki se jih dijaki učijo na šolah. Predstavniki delodajalcev so z znanjem dijakov in z izvedbo poklicne mature zadovoljni, predsedniki ŠMK PM pa sodelovanje razumejo kot pozitiven pristop h kakovosti poklicne mature in kot bogatenje šolskega prostora. Nekateri predsedniki ŠMK PM so mnenja, da je vloga predstavnikov v ŠIK PM premajhna in bi jo bilo treba določiti podrobneje. Manj spodbudne pogostejše trditve ravnateljev ŠMK PM pa so, da predstavniki delodajalcev za sodelovanju v ŠIK PM ne kažejo interesa (k sodelovanju jih težko pritegnejo) oziroma sodelujejo zgolj občasno ali redko. Razloge za slabše zanimanje vidijo v tem, da sodelovanje

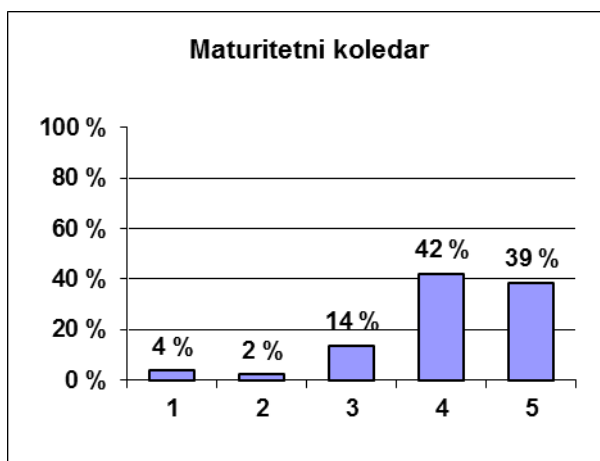
ni plačano, v pomanjkanju časa predstavnikov delodajalcev oziroma njihovih obveznostih v podjetjih in v obremenjujočem delu v ŠIK PM.

8. Ocena ustreznosti maturitetnih aktov

Grafi prikazujejo porazdelitev ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih predsedniki ŠMK dodelili za ustreznost maturitetnih aktov: a) maturitetnemu koledarju za poklicno maturo, b) maturitetnim pravilom o varovanju izpitne tajnosti in c) izpitnemu redu.

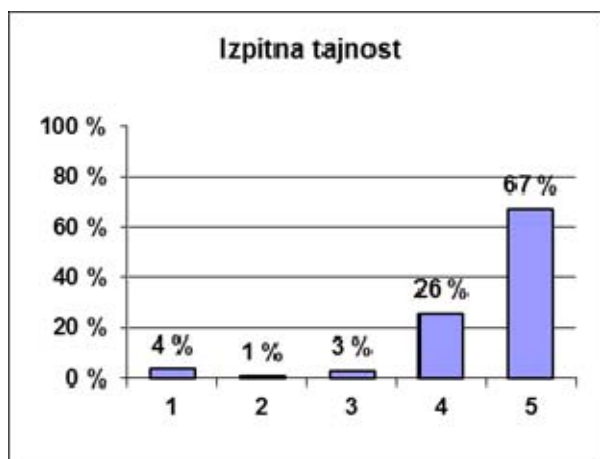
a) Maturitetni koledar za poklicno maturo

Povprečna ocena za ustreznost maturitetnega koledarja je **4,10** (leta 2010: **4,07**).

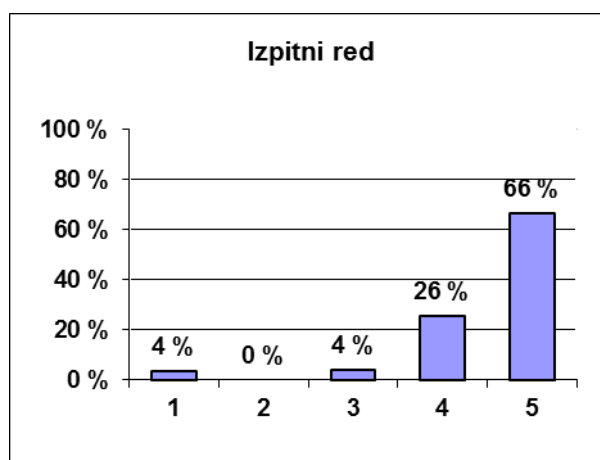
b) Maturitetna pravila o varovanju izpitne tajnosti

Povprečna ocena za ustreznost maturitetnih pravil o varovanju izpitne tajnosti je **4,52** (leta 2010: **4,48**).

c) Izpitni red

Povprečna ocena za ustreznost izpitnega reda je **4,51** (leta 2010: **4,45**).

9. Prilagojeno izvajanje poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami

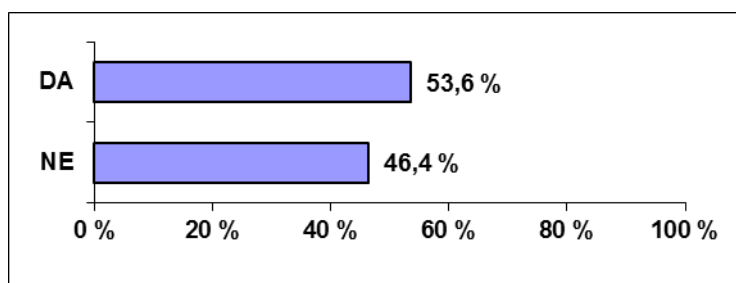
Prilagojeno izvajanje poklicne mature omogoča, da tudi kandidati s posebnimi potrebami izkažejo svoje znanje in sposobnosti.

9.1 Število organizacij s prilagojenim izvajanjem poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami

Pri poklicni maturi 2011 je bilo v prilagojeno izvajanje poklicne mature vključenih 75 organizacij oziroma 53,6 % (leta 2010: 48,9 %).

Preglednica 11.1: Ali ste v letošnjem šolskem letu v vaši organizaciji izvajali prilagojeno izvajanje poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami?

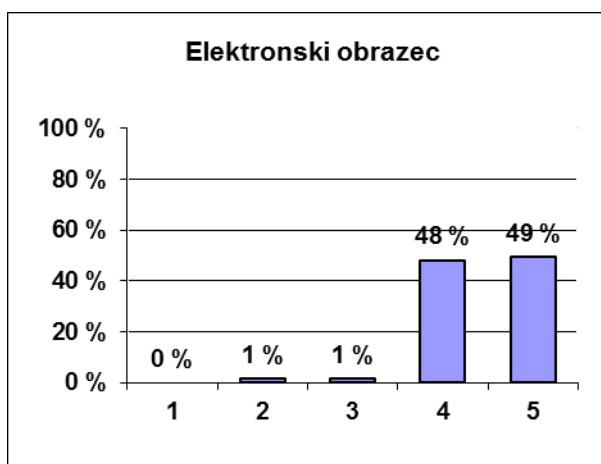
Odgovor	Število	Odstotek
DA.	75	53,6 %
NE.	65	46,4 %
Skupaj	140	100,0 %

V nadaljevanju so predstavljene analize odgovorov predsednikov ŠMK tistih organizacij, ki so izvajale prilagojeno poklicno matura za kandidate s posebnimi potrebami; z grafi je prikazana porazdelitev ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah za: a) elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami (program Prijave KPP), b) prilagoditve izpitnih pol in c) sodelovanje Rica in organizacij pri prilagojenem izvajanju poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami.

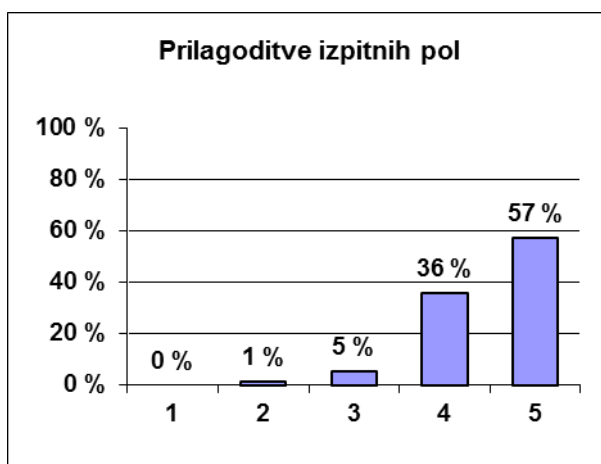
a) Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami

Povprečna ocena za elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami je **4,45** (leta 2010: **4,49**).

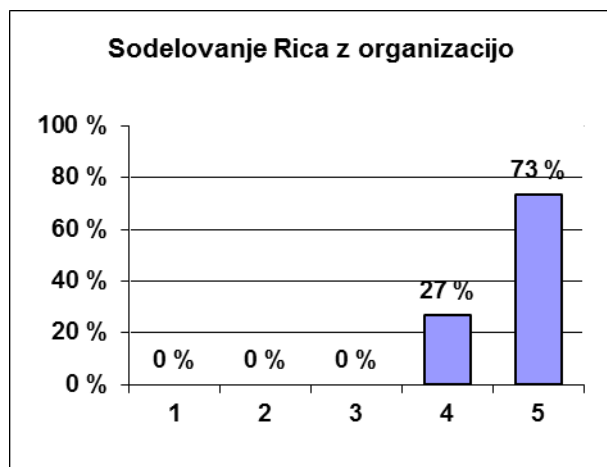
b) Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami

Povprečna ocena za prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami je **4,49** (leta 2010: **4,50**).

c) Sodelovanje Rica z organizacijo pri prilagojenem izvajanju poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami

Povprečna ocena za sodelovanje Rica z organizacijo je **4,73** (leta 2010: **4,82**).

10. Predlogi za spremembe pri poklicni maturi v prihodnje

Predloge za spremembe pri poklicni maturi v prihodnje je izpostavilo 12 predsednikov ŠMK PM.

SKLEP

Na anketo je odgovarjalo 140 predsednikov ŠMK PM, to je 86,4 % predsednikov ŠMK PM vseh izobraževalnih ustanov, ki so izvajale poklicno maturo 2011 (leta 2010: 87,6 %). Vključenost organizacij v anketo glede na izobraževalne programe je primerljiva: 86,1 % jih je bilo s programom srednjega strokovnega izobraževanja (program SSI), 86,0 % s programom poklicno-tehniškega izobraževanja (program PTI) in 89,2 % s poklicnim tečajem (program PT).

Stališča predsednikov ŠMK PM do poklicne mature. V splošnem imajo predsedniki ŠMK PM do poklicne mature pozitivno stališče. Večina jih meni, da poklicna matura pripomore k boljšemu znanju dijakov in odraslih ob koncu šolanja in k njihovi strokovni usposobljenosti za visokošolski študij. Okoli tri četrt jih je mnenja, da pripomore tudi k strokovni usposobljenosti za delo na nekem določenem področju, s podobnim deležem pa ocenjujejo tudi pozitivni učinek poklicne mature na splošno razgledanost dijakov. Z visokim deležem (90 %) vrednotijo trditve, da predmetni izpitni katalogi vplivajo na izboljšanje kakovosti poučevanja, z deležem nad 80 % se strinjajo s trditvijo, da sta se med učitelji, ki izvajajo priprave na poklicno maturo, okreplili sodelovanje in timsko delo, z deležem nad 70 % pa s trditvijo, da postaja zaključek šolskega leta ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev ocenjevanja vsako leto bolj miren. Mnenja, da se življenje in delo srednje šole preveč podrejata ciljem poklicne mature, so deljena, približno pol na pol, o nepotrebnosti vznemirjenosti dijakov zaradi poklicne

mature pa je prepričanih manj kakor tretjina vseh anketiranih. Predsedniki ŠMK PM razloge za vznemirjenost najpogosteje pripisujejo vpisu na visoke strokovne programe in obsežni izpitni snovi, manj pogosto pa čezmernemu spodbujanju učiteljev za boljši uspeh dijakov in zahtevnosti izpitne snovi.

Posveti s predsedniki in tajniki ŠMK PM. Večina predsednikov ŠMK PM (132) se zavzema za to, da bi posveti s predsedniki in tajniki ŠMK PM ostali takšni, kakor so sedaj, eden je za njihovo ukinitvev, osem pa jih predlaga spremembe (tj. več časa za obravnavanje aktualnih sprememb pri poklicni maturi, vprašanja, ideje in pobude učiteljev).

Priprava in izvedba poklicne mature. V sklopu vprašanj o pripravi in o izvedbi poklicne mature nas je zanimalo, s katerimi težavami se srečujejo organizacije pri izvajanju poklicne mature, želeli pa smo tudi izvedeti, kdo pripravlja izpitne pole za pisne izpite pri drugem predmetu poklicne mature.

Najpogosteje izpostavljene težave (nad 5 %) so bile: organizacija pouka v času izvedbe poklicne mature (18 oziroma 18,9 %), tehnična priprava izpitnega gradiva za pisni izpit iz drugega predmeta poklicne mature (7 oziroma 7,4 %), koledar izvedbe poklicne mature (6 oziroma 6,3 %), nadzorni učitelji pri pisnih izpitih (6 oziroma 6,3 %), organizacija prostorov za izvedbo poklicne mature (5 oziroma 5,3 %) in izvedba poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami (5 oziroma 5,3 %).

Večina organizacij (82,9 %) pripravlja izpitne pole za pisni izpit za drugi predmet poklicne mature na šoli interno, manj (17,1 %) pa jih sestavlja izpitne pole v posebnih skupinah učiteljev, ki so jih določile šole za skupno izvedbo drugega predmeta poklicne mature istega izobraževalnega programa. V skupinah pripravijo največ izpitnih pol s področja zdravstva, predšolske vzgoje, kemije in gastronomije.

Usposabljanja, moderacija in ocenjevanje poklicne mature. Usposabljanja za ocenjevalce prvega in tretjega predmeta poklicne mature se zdijo ustrezna 92 % predsednikom ŠMK PM, usposabljanja za ocenjevalce drugega predmeta poklicne mature pa 66 % predsednikom ŠMK PM.

Moderacijo navodil za ocenjevanje pri drugem predmetu poklicne mature je izvedlo 24 organizacij od 140 oziroma 17,1 %, od tega največ s področja elektrotehnike, mehatronike, računalništva, ekonomije in zdravstva.

Večina predsednikov ŠMK PM meni (nad 95 %), da so navodila in merila za ocenjevanje pisnih in ustnih izpitov za prvi, za drugi in za tretji predmet poklicne mature ustrezna.

Ocena posredovanih informacij. Analiza odgovorov kaže, da predsedniki ŠMK PM pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, ki jih organizacijam posreduje Ric, saj deleži pozitivnih ocen (Da) presegajo 99 %.

Ocena sodelovanja. Ocena sodelovanja se je v anketi navezovala na sodelovanje organizacij z Ricem in na sodelovanje predstavnikov delodajalcev v ŠIK PM za četrti predmet poklicne mature.

Sodelovanje z Ricem so predsedniki ŠMK PM ocenjevali z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Povprečna ocena za sodelovanje je 4,71 (leta 2010: 4,76).

Predstavniki delodajalcev sodelujejo v ŠIK PM za četrti predmet poklicne mature v nekaj manj kakor polovici organizacij (47 %). Predsedniki ŠMK PM pogosto opažajo, da je sodelovanje s predstavniki delodajalcev korektno in daje delodajalcem možnost vpogleda v vsebine, ki se jih dijaki učijo na šolah. Predstavniki delodajalcev so z znanjem dijakov in z izvedbo poklicne mature zadovoljni, predsedniki ŠMK PM pa sodelovanje razumejo kot pozitiven pristop h kakovosti poklicne mature in kot bogatenje šolskega prostora. Nekateri predsedniki ŠMK PM so mnenja, da je vloga predstavnikov v ŠIK PM premajhna in bi jo bilo treba določiti podrobneje. Manj spodbudne pogostejše trditve ravnateljev ŠMK PM pa so, da predstavniki delodajalcev za sodelovanje v ŠIK PM ne kažejo interesa (k sodelovanju jih težko pritegnejo) oziroma sodelujejo zgolj občasno ali redko. Razloge za slabše zanimanje vidijo v tem, da sodelovanje ni plačano, v pomanjkanju časa predstavnikov delodajalcev oziroma njihovih obveznostih v podjetjih in v obremenjujočem delu v ŠIK PM.

Ocena ustreznosti maturitetnih aktov. Tudi ustreznost maturitetnih aktov so predsedniki ŠMK PM ocenjevali z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali trem predpisom: maturitetnemu koledarju za poklicno maturo, maturitetnim pravilom o varovanju izpitne tajnosti in izpitnemu redu.

S podobnima povprečnima ocenama vrednotijo predsedniki ŠMK PM ustreznost maturitetnih pravil o varovanju izpitne tajnosti in ustreznost izpitnega reda (ocena: 4,5). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo maturitetnemu koledarju za poklicno maturo (ocena: 4,1).

Prilagojeno izvajanje poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami. Pri poklicni maturi 2011 je bilo v prilagojeno izvajanje poklicne mature vključenih 75 organizacij oziroma 53,6 % (leta 2010: 48,9 %). Predsedniki ŠMK PM z najvišjo povprečno oceno vrednotijo sodelovanje Rica in organizacij (ocena: 4,7), nekoliko nižji povprečni oceni pa dodeljujejo prilagoditvam izpitnih pol in elektronskemu obrazcu za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami (obe oceni: 4,5).

Državni izpitni center se zahvaljuje vsem predsednikom ŠMK PM, ki ste odgovorili na anketo, saj bo analiza odgovorov pripomogla k boljši izvedbi poklicne mature. V želji po čim večji uporabnosti vprašalnika za ravnatelje – tako po vsebini kakor tudi po razumljivosti vprašanj – vas prosimo, da predloge za kakršnekoli spremembe vprašalnika pošljete na elektronski naslov: info@ric.si.

Priloga 1

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA PREDSEDNIKE ŠOLSkih MATURITETNIH KOMISIJ ZA POKLICNO MATURO (ŠMK PM)

Spoštovani,
prosimo vas, da izpolnite anketni vprašalnik za predsednike ŠMK PM.

Anketni vprašalnik je namenjen zbiranju podatkov o stališčih predsednikov ŠMK PM do poklicne mature, odkrivanju težav in nejasnosti pri pripravah in pri izvedbi poklicne mature in iskanju priporočil za njeno izboljšavo.

1. ŠIFRA ŠOLE

Napišite šifro vaše organizacije (šestmestna številka).

2. STALIŠČA PREDSEDNIKOV ŠMK PM DO POKLICNE MATURE

Ocenite strinjanje s trditvami o poklicni maturi.

Možni odgovori: Strinjam se. / Se ne strinjam.

- 2.1 Poklicna matura pripomore k boljšemu znanju dijakov in odraslih ob koncu šolanja.
- 2.2 Poklicna matura pripomore k strokovni usposobljenosti dijakov in odraslih za delo na nekem določenem področju.
- 2.3 Poklicna matura pripomore k strokovni usposobljenosti dijakov in odraslih za visokošolski študij.
- 2.4 Predmetni izpitni katalogi vplivajo na izboljšanje kakovosti poučevanja.
- 2.5 Med učitelji, ki izvajajo priprave na poklicno maturo, se je okrepilo sodelovanje in timsko delo.
- 2.6 Življenje in delo srednje šole se preveč podrejata ciljem poklicne mature.
- 2.7 Poklicna matura ima pozitivne učinke na splošno razgledanost dijakov in odraslih.
- 2.8 Ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev ocenjevanja postaja zaključek šolskega leta vsako leto bolj miren.
- 2.9 Zaradi poklicne mature so dijaki vznemirjeni po nepotrebem.

Pri **trditvi 2.9** ste izbrali: »Strinjam se.«, zato v nadaljevanju označite vzroke za vznemirjenost dijakov.

Možni odgovori: Strinjam se. / Se ne strinjam.

- 2.8.1 Zahtevna izpitna snov.
(Odgovor *Strinjam se*) Pri katerem predmetu je izpitna snov zahtevna?
- 2.8.2 Obsežna izpitna snov.
- 2.8.3 Prekomerno spodbujanje učiteljev za boljši uspeh dijakov.
- 2.8.4 Zaradi vpisa na visoko strokovne programe.
- 2.8.5 Lahko zapišete tudi druge vzroke za vznemirjenost dijakov zaradi poklicne mature.

3 Posveti s predsedniki in tajniki ŠMK PM

3.1 Kaj predlagate za posvete s predsedniki in tajniki ŠMK PM? Izberite eno izmed ponujenih možnosti.

- Posveti s predsedniki in tajniki ŠMK PM naj se ukinejo.
- Posveti s predsedniki in tajniki ŠMK PM naj ostanejo taki, kot so sedaj.
- Posveti s predsedniki in tajniki ŠMK PM naj se spremenijo.

3.2 Predlagajte vsebinske spremembe posvetov s predsedniki in tajniki ŠMK PM.

4. PRIPRAVA IN IZVEDBA POKLICNE MATURE

4.1 Ali ste imeli pri izvedbi poklicne mature 2011 v spomladanskem, jesenskem ali zimskem izpitnem roku katero od naštetih težav v spodnji tabeli? Težave označite (stolpec: TEŽAVE), ob posamezni težavi tudi napišite razloge zanjo (stolpec: RAZLOGI) in predloge za njeno odpravo (stolpec: PREDLOGI).

Težave pri izvedbi poklicne mature	TEŽAVE	RAZLOGI	PREDLOGI
01: Koledar izvedbe poklicne mature	☐		
02: Dostava izpitnega gradiva za pisni izpit za prvi in za tretji predmet	☐		
03: Tehnična priprava izpitnega gradiva za pisni izpit iz drugega predmeta	☐		
04: Organizacija prostorov za izvedbo poklicne mature	☐		
05: Nadzorni učitelji pri pisnih izpitih	☐		
06: Organizacija pouka v času izvedbe poklicne mature	☐		
07: Izvedba poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami	☐		
08: Ocenjevanje maturitetnih izpitov	☐		

4.2 Lahko napišete tudi druge vaše težave pri izvedbi letošnje poklicne mature.

4.3 Lahko napišete tudi druge vaše predloge za izboljšanje poklicne mature.

4.4 Kdo pripravlja izpitne pole za pisni izpit za drugi predmet poklicne mature? Izberite eno izmed ponujenih možnosti.

- Učitelji strokovnega aktiva posamezne šole (interno).
 - Posebne skupine učiteljev, ki so jih določile šole za skupno izvedbo drugega predmeta poklicne mature istega izobraževalnega programa (v skladu z 20. členom Pravilnika o PM).
- (Odgovor DA) Pri katerih predmetih pripravljajo izpitne pole posebne skupine učiteljev?

5. USPOSABLJANJA, MODERACIJA IN OCENJEVANJE POKLICNE MATURE

USPOSABLJANJA

Ocenite strinjanje s trditvami o usposabljanjih pri poklicni maturi.

Možni odgovori: Strinjam se. / Se ne strinjam. / Usposabljanj ni bilo.

- 5.1 Usposabljanja za ocenjevalce prvega in tretjega predmeta poklicne mature so ustrezna.
- 5.2 Usposabljanja za ocenjevalce drugega predmeta poklicne mature so ustrezna.

MODERACIJA IN OCENJEVANJE

- 5.3 Navedite predmete pri drugem predmetu poklicne mature, pri katerih izvajate moderacijo navodil za ocenjevanje. Če moderacije ne izvajate, pustite polje prazno.

Ocenite strinjanje s trditvami o ocenjevanju poklicne mature.

Možni odgovori: Strinjam se. / Se ne strinjam.

- 5.4 Navodila za ocenjevanje pisnih izpitov pri prvem in pri tretjem predmetu poklicne mature so ustrezna.
- 5.5 Navodila za ocenjevanje pisnih izpitov pri drugem predmetu poklicne mature so ustrezna.
- 5.6 Merila za ocenjevanje ustnih izpitov pri prvem in pri tretjem predmetu poklicne mature so ustrezna.
- 5.7 Merila za ocenjevanje ustnih izpitov pri drugem predmetu poklicne mature so ustrezna.
- 5.8 Merila za ocenjevanje četrtega predmeta poklicne mature, zapisana v PIK PM, so ustrezna.

6. OCENA POSREDOVANIH INFORMACIJ

Posredovanje informacij **Rica** za izvedbo poklicne mature ocenite z DA ali NE.

- 6.1 Informacije so natančne.
- 6.2 Informacije so pravočasne.
- 6.3 Informacije so nedvoumne.

7. OCENA SODELOVANJA

- 7.1 Sodelovanje z Ricem za izvedbo poklicne mature ocenite z lestvico od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).
- 7.2 V pripombah lahko navedete razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno.
- 7.3 Ali so predstavniki delodajalcev sodelovali v šolskih izpitnih komisijah (ŠIK) za 4. predmet poklicne mature?
 - So sodelovali.
 - Niso sodelovali.
- 7.4 Zapišite komentar/ugotovitve k sodelovanju predstavnikov delodajalcev v šolskih izpitnih komisijah.

10. PREDLOGI ZA SPREMEMBE PRI POKLICNI MATURI V PRIHODNJE

10.1 Zapišite predloge za spremembe (dopolnitev) poklicne mature v prihodnje.